

REFERAT

Opstartsmøde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Mødet blev afholdt fredag den 11. november 2011 kl. 9.30 i lokale S-10 i KL-Huset.

Tilstedeværende:

Allan S. Bager, Odense Kommune (asb)
Henrik Brix, Favrskov Kommune (hbr)
Jørgen Kristensen Rasch, Egedal Kommune (jkr)
Kjeld Lauritsen, Aarhus Kommune (kla)
Marianne Rasmussen, Fredericia Kommune (mra)
Ghita Thiesen, KL (ght)
Pia Færch, KL (pah)
Peter Egelund, KOMBIT (peg)
Ralf Klitgaard Jensen, KL (rkj) (tilforordnet for KL's direktion)
Pia Hansen, KL (phn) (referent)

Ingen fraværende.

1. Velkomst og præsentation af rådets medlemmer

Ght bød velkommen til Kommunernes It-Arkitekturråd. Rådet står overfor store og spændende udfordringer med at sætte en tværgående, aktiv arkitekturstyring på den strategiske dagsorden i den kommunale sektor. Rådet skal medvirke til at sikre en kobling mellem topledelsen, som har brug for at digitalisering skaber resultater uden skandaler, og de it-arkitekter, som har en del værktøjer til at skabe resultaterne og mindske risikoen for fejlinvesteringer.

Rådets medlemmer præsenterede sig selv (se separat dokument om medlemmerne af rådet).

Den 28. november 2011

Jnr 01.04.02 P10
Sagsid 000234066

Ref PHN
phn@kl.dk
Dir 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/8

2. Introduktion til den strategiske baggrund for etablering af rådet

Rådet præsenterede den strategiske baggrund for etablering af rådet på vegne af KL's chef-økonom Jan Olsen, der var blevet forhindret i at deltage. Rådet får som tilforordnet en rolle i forhold at bringe relevante dele af rådets drøftelser videre til KL's direktion.

Etableringen af Kommunernes It-Arkitekturråd og den fælleskommunale rammearkitektur er begge initiativer i den samlede handlingsplan for den fælleskommunale digitaliseringsstrategi. De overordnede målsætninger er at skabe (økonomisk) råderum for kommunerne, og at udvikle den kommunale service og derved sikre en fortsat attraktiv kommunal sektor.

Det er en afgørende forudsætning, at vi løfter i flok. Vi har ikke den formelle beslutningskompetence, men skal alligevel skabe accept og autoritet i den kommunale verden.

Rådet skal besidde en række kollektive kompetencer. Der er mange interesser og brudflader i spil, og det er vigtigt, at vi i fællesskab udviser betydelig grad af pragmatisme. Rådet skal tale fornuft med klar stemme, og det er vigtigt, at vi ikke løfter fanen så højt, at fødderne slipper jorden. Det kræver politisk tæft og vedholdenhed at gennemføre, hvad vi har sat os for.

Kommunikationsopgaven bliver en stor udfordring. Vi skal formidle til hele den kommunale verden, hvilken opgave vi er sat i verden for at løse, tydeliggøre retningen og give gode råd om, hvordan det skal gøres i praksis.

3. Orientering om kommissorium

Ght orienterede kort om processen med udarbejdelse af kommissorium for rådet. Kommissoriet er resultatet af en dialog mellem flere parter, herunder KL's It-Kontaktudvalg med deltagelse af en række kommunale it-chefer etc., KL's direktion og KOMBIT. Videre er der hentet erfaringer i globale *best practice* modeller og ekstern ekspertrådgivning. Ght udtrykte stor tak til den forberedelsesgruppe med deltagere fra Odense Kommune, KOMBIT og KL, der har banet vejen for rådets første møde.

Det nuværende kommissorium er for nuværende et holdbart dokument, og der igangsættes hurtigt en evaluering af rådets arbejde for at få afklaret eventuelle nødvendige justeringer fremover. På den baggrund kan der være behov for et revideret kommissorium, når vi har gjort os erfaringer i løbet af rådets første år.

Samlet drøftelse i rådet på baggrund af pkt. 2 og 3:

Rådet kommenterede bl.a., at vi i kommunesektoren står over for en række store udfordringer, som ikke vil forsvinde, it-arkitekturråd eller ej, og med

en fælleskommunal indsats har vi med rådet en unik mulighed for at imødekomme udfordringerne. Det er en stor bevægelse, og hvis vi gør det rigtigt, kan det blive skelsættende.

Det væsentligste parameter er motivation til at følge retningen i den fælleskommunale arkitekturstyring. Det handler om at få kommunikeret fordelene og at kombinere elementer af både pisk og gulerod.

Det er vigtigt, at vi er klare i formål og værdi, og der bliver sat ansigt på rådet. Det skal være klart, hvem der taler, for at budskabet kommer klart ud.

4. Mød arkitekterne

Præsentation ved Kristian Hjort-Madsen (kjm), Accenture, og Peter Thrane (pth), KL. Videre deltog Erik Helweg-Larsen (ehl), KL under punktet, med mulighed for at indgå i drøftelsen. For præsentation, se bilag 11.

Khm perspektiverede det påbegyndte arbejde med fælleskommunal arkitekturstyring i forhold til tidligere arbejder i den danske offentlige sektor, i private virksomheder og i forhold til globale *best practice* metoder.

It er på mange måder en ung branche, hvor mange er gode til maskinrummet, men hvor få har overblikket over sammenhænge på tværs. Kun meget få store private virksomheder i Danmark har haft succes med arkitekturstyring – men en aktiv arkitekturstyring er et middel til at imødegå typiske udfordringer som eksempelvis at it ikke støtter forretningen (opgavevaretagelsen), at it er ufleksibelt og ikke skaber værdi, eller at it ikke understøtter innovation og nytænkning.

Enterprise architecture er en metode til arkitekturstyring, til at skabe overblikket over sammenhængene i it-landskabet. Vi får aldrig det fulde overblik, men vi kan løfte os op i helikopteren og dykke ned i et enkelt område, f.eks. ydelsesområdet, for at afklare, hvordan det område hænger sammen, og herefter kan vi bryde det ned i det enkelte system.

Enterprise architecture angiver en lagdeling over forskellige abstraktioner i vores arkitektur og dermed, hvordan strategien hænger sammen med opgavevaretagelsen (forretning), hvordan opgavevaretagelsen hænger sammen med vores informationer og derunder vores it.

Den nuværende foreløbige version af rammearkitekturen på ydelsesområdet angiver, hvordan opgavevaretagelsen hænger sammen med it-infrastrukturen.

Konsulenthusene som Accenture, Gartner og IBM opbygger egentlige *industriarkitekturer*, på baggrund af opsamling af viden om, hvordan de bedste virksomheder i en branche skaber sammenhæng mellem opgavevaretagelsen, virksomhedens informationer og deres samlede it-landskab. Den nuværende foreløbige rammearkitektur for ydelsesområdet er de første spadestik til, hvad man kunne kalde en "industriarkitektur" for den kommunale sektor.

Pth fortsatte med en introduktion til den nuværende version af rammearkitekturen for ydelsessystemer. Arbejdet startede som en bestilling på et overblik over, hvordan man kunne gribe en fornyelse af kommunernes ydelsessystemer an. Dokumentet angiver en strukturering af kommunernes opgavevaretagelse på ydelsesområdet, der kan anvendes til at beskrive både den nuværende opgavehåndtering og visionen for den fremadrettede opgavehåndtering. Rammearkitekturen er videre tænkt som et fælles sæt af spilleregler, som leverandørerne skal følge, hvis de vil spille på banen i det kommunale it-marked. Det sikrer bl.a. fleksibilitet og sammenhæng i it på tværs som grundlag for både bedre og billigere it-systemer.

5. Risikoanalyse af rammearkitekturen

Ebsen Toft, Devoteam, introducerede arbejdet med rapporten 'Risikoanalysen af den fælleskommunale rammearkitektur'. For præsentation, se bilag 12.

Rådet kommenterede, at der er tale om et godt dokument med en række hensigtserklæringer, som skal følges op. Dokumentet skal dog læses med den grundforudsætning, at en række punkter er rejst af leverandører med egne business cases og interesser. Den fælleskommunale rammearkitektur starter ikke på helt ny grund – det er væsentlige dele, som er gennemført tidligere i store, globale organisationer.

Drift er dog et opmærksomhedspunkt, ligesom der er behov for fokus på de aktiviteter, som ligger mellem drift og projekt, eksempelvis leverandørstyring, implementering af mindre ændringer etc.

6. Realisering af de fysiske dele i rammearkitekturen

Mette Kurland, der er ansvarlig for at koordinere arkitekturarbejdet i KOMBIT, gav en status på arbejdet med konkretisering af rammearkitekturen i KOMBIT. For præsentation, se bilag 5.

Arbejdet med den fysiske realisering af de fælles komponenter i rammearkitekturen gribes pragmatisk an.

KOMBIT er ved at udarbejde en række arkitekturbilag med forskellige trin i en konkretisering af fælleskomponenterne. Der udarbejdes dels krav til le-

verandører af et fagsystem, som leveres her og nu dels beskrivelser af, hvordan fagsystemet skal forberedes til senere at kunne integrere på en smartere måde og endelig, hvordan leverandøren kan forvente, at mulighederne for at bruge de nye fælles støttesystemer vil udvikle sig. Planen er, at første del af disse specifikationer skal være klar i 1. kvartal 2012.

I forhold til de dele af rammearkitekturen, som realiseres i statsligt regi er der en udfordring, da plan og specifikation endnu ikke er kendt. Der arbejdes derfor ud fra bedste gæt lige nu.

Rådet gav udtryk for, at de er trygge ved den skitserede proces. Asb refererede til, at Odense Kommune har anvendt samme arkitekturform i nogle år, og at de har mødt de samme betænkeligheder fra leverandører, som der eksempelvis gives udtryk for i rapporten *Risikoanalysen af den fælleskommunale rammearkitektur*. Der sker dog gradvis tilvænnning til kravformen, når markedet oplever en kontinuitet i formen.

Rådet pointerede igen, at drift er et vigtigt opmærksomhedspunkt. Videre skal det overvejes, hvornår det bliver relevant at indføre nye SKI-aftaler tilpasset denne kravform.

Det blev besluttet, at drift og vedligehold i relation til rammearkitekturen skal være et dagsordenspunkt på rådets næste møde
--

7. Drøftelse af medlemmernes forventninger og it-arkitekturrådets arbejdsform

På baggrund af kort introduktion ved gbt drøftede rådet forventninger til og form på det fremadrettede arbejde.

Rådet pointerede, at det allervigtigste fra start af bliver en prioritering af indsatsen, med en realistisk vurdering af, hvad rådet kan committe sig til. Opgaven er stor og fortsat ukonkret; der er derfor behov for at skabe et overblik som grundlag for en konkretisering af, hvad der skal opnås med rådet og rammearkitekturen og en nedbrydning i mindre, håndterbare indsatser.

Kommunikation bliver det væsentligste omdrejningspunkt. Her er det væsentligt med en sammenhæng og en rød tråd i rådets budskaber, hvor rådet fremstår som en helhed og ikke som en række enkeltpersoner. Der skal tænkes i historiefortælling, det narrative perspektiv, med links til de store sammenhænge – eksempelvis at vi er ved at bygge en ny velfærdsstat. Det er

ikke alene rådet, der skal italesætte rådets budskaber, der skal også opbygges kontakter med eksempelvis det politiske lag.

Omkring arbejdsform var der forslag om temamøder med mulighed for at komme mere i dybden på udvalgte områder, gerne suppleret med et socialt element med mulighed for at opbygge relationer med hinanden.

Hovedaktørerne i forankringen af den tværgående, aktive arkitekturstyring er, udover rådet selv, arkitekturarbejdsgrupperne. Rådet lagde her vægt på, at arbejdet i grupperne også skal indeholde fagudvikling og selvudvikling med andre ligesindede. Videre bemærkede rådet, at det er vigtigt at sende signaler om tidsforbrug, og at man mødes i grupperne i korte komprimerede forløb. Det er et opmærksomhedspunkt, at ikke alle ressourcer der kan indgå i dette arbejde, nødvendigvis kalder sig selv it-arkitekter.

Det blev besluttet:

- At videreføre arbejdsgruppen, der har forberedt etableringen af rådet, så den fungerer som forretningsudvalg frem til rådets konstituering ved 1. ordinære møde i 1. kvartal 2012. I gruppen deltager asb, Michael Breuning (arkitekt i Odense Kommune), ght, pth og phn samt Mette Kurland fra KOMBIT.
- At sekretariatet umiddelbart i forlængelse af opstartsmødet tager initiativ til etableringen af et bruttonetværk af kommunale it-arkitekter. Som de første egentlige arbejdsgruppeaktiviteter afholdes review af KOMBIT's konkretisering af rammearkitekturen (jf. pkt. 6), ligesom der etableres en gruppe, der skal arbejde med automatisering af sag – og dokumentprocesser (jf. pkt. 11).
- Der fremsendes separat nyhedsbrev til rådet om tiltag i sekretariat i forhold til kommunikation.

8. Projekternes orienterings- og afvigelsesrapportering

Peg orienterede om arbejdet med udarbejdelse af en skabelon for en arkitekturrapportering til rådet.

Arkitekturrapporten angiver projekternes brug af rammearkitekturen. For rådet giver det mulighed for en opfølgning på rammearkitekturens anvendelighed og evt. behov for ændringer. For projekterne er det både en hjælp til at stille de rigtige krav og en mulighed for indflydelse på, hvordan vi arbejder videre med rammearkitekturen.

Rådet er obligatorisk for alle KOMBIT projekter fremadrettet.

Rådet skal senere drøfte anvendelse af rapporten i forhold til øvrige fælleskommunale projekter m.v.

9. Handlingsplanen for kommunernes digitale strategi 2011-2015

Rkj gav en status på handlingsplanen for kommunernes digitale strategi 2011-2015.

Til en start investeres tid i at etablere den rigtige governancemodel. For hvert projekt er der egen styregruppe. Videre arbejdes pt. med at etablere en række områdekoordineringsorganer, der som rådgivende organ på de enkelte sektorområder skal sikre sammenhæng i projekterne på det enkelte fagområde. DKD fungerer som overordnet strategisk rådgivende organ for den samlede handlingsplan.

Der vil løbende ske en afrapportering fra de enkelte projekter. Der er en første generalprøve i december 2011 til internt brug, mens den næste i februar 2012 vil være mere vendt udadtil, herunder til It-Arkitekturrådet.

Rådet opfordrede til fokus på gevinstrealisering i governancemodellen. Der er et snit, hvor det er kommunerne, der skal implementere og hente gevinsterne. Der vil være et behov for portefølje- og programstyring med fokus på den del.

10. Politik for Sag & Dokument

Erik Helweg-Larsen, KL, orienterede om udkast til KL's Politik for Sag- og Dokumentområdet og kom med et forslag om etablering af en arkitekturarbejdsgruppe, der skal arbejde videre med at sikre gevinstrealisering på sag- og dokumentområdet. For præsentation, se bilag 13.

Rådet bakkede op om politikken og gav samtidig udtryk for, at det er væsentligt med et videre fokus på gevinstrealisering. Der er for nuværende et stort fokus på optimering af arkivprocesser, hvilket af gode grunde er hensigtsmæssigt, men det må ikke skygge for et meget større potentiale ved optimering af de daglige sag- og dokumentprocesser. Videre skal der sikres fokus på værdiskabelsen ved opmærkning af sager.

Rådet tilsluttede sig derfor den foreslåede proces for videre politiske behandling i KL. Asb gav med det samme tilsagn om arkitektressourcer fra Odense Kommune til arbejdet.

Det blev besluttet, at rådet anbefaler, at politikken for sag- og dokumentområdet tiltrædes i sin nuværende form, og at der samtidig igangsættes et arbejde, som skal afdække muligheder for genvinstrealisering på området, jf. de angivne bemærkninger.